

Beszámoló az Európai Antropológiai Társaság 20. Nemzetközi Kongresszusáról

(Antropológiai Kutatóintézet, Zágráb, Horvátország – 2016. augusztus 24–28.)

Az Európai Antropológiai Társaság (EAA) két évente megrendezésre kerülő nemzetközi kongresszusainak sorában idén rendezték a Társaság 20. kongresszusát Zágrábban. Az idei kongresszus helyszínének kiválasztásában az is szerepet játszott, hogy a Társaság megalakulását is Zágrábban (1976 októberében) jelentették be, illetve, hogy az első EAA kongresszust is (1977-ben) Zágrábban rendezték. Professzor Pavao Rudant, a zágrábi Antropológiai Kutatóintézet korábbi igazgatóját, a Horvát Tudományos Akadémia titkárát, az Európai Antropológiai Társaság életében betöltött kiemelkedő szerepéért (alapító tagja, elnöke, ill. alelnöke és titkára is volt az EAA-nak, ill. a korábbi zágrábi EAA kongresszusok főszervezője) az EAA vezetősége tiszteletbeli tagjává választotta a kongresszuson.

A kongresszus idén is a zágrábi Antropológiai Kutatóintézet szervezésében került megrendezésre. A kongresszusnak összesen 169 résztvevője volt, ebből 37-en diákok voltak. A résztvevők 26 országból érkeztek, zömében Európából természetesen, de számos résztvevője volt a kongresszusnak Európán kívüli országokból is. A kongresszus előadásai és poszterbemutatói a következő szekciókban kerültek bemutatásra: Anthropological Archaeology, Applied Anthropology, Growth and Development, Human Diversity, Miscellaneous, Human Evolution, Humans and Environment, Molecular Anthropology, Physiological Anthropology. A kongresszus plenáris előadásainak megtartására a fizikai antropológia világhírű professzorait kérték fel:

Prof. Noel Cameron (Loughborough, Nagy Britannia): Cultural cues for research priorities in anthropology.

Prof. Igor Rudan (Edinburgh, Nagy Britannia): Measuring ideas: The CHNRI method.

Prof. Struan Grant (Struan Grant, PA, USA): GWAS only finds signals; 3D genomics finds the genes.

Prof. Gordan Lauc (Zágráb, Horvátország): Age-related changes in the IgG glycome: Biomarkers or drivers of health deterioration.

Prof. Svante Paabo (Lipscse, Németország): Of Neandertals, Denisovans and modern humans.

Prof. Damir Marjanovic (Szarajevó, Bosznia-Hercegovina): Challenges in the molecular-genetics identification of the human remains.

Prof. Hermanussen Michael (Altenhof, Németország): As tall as my peers – the community effect on height.

Az EAA Tanácsa (Council) ebben az évben is díjazta a legjobb diákok által tartott előadást, ill. bemutatott posztereket. Az EAA legjobb diák-előadásának díját Violeta Bartuskiene (Vilnius, Litvánia) nyert el, míg a legjobb poszter díját ebben az évben három diák munkájáért ítélte oda a szakmai zsűri: Veronika Kovacova (Brno, Csehország), Sanni Oversti (Helsinki, Finnország) és Sara Varano (Róma, Olaszország) részére.

A kongresszuson ülésezett a Társaság Tanácsa, és a 2016 augusztusától működő Tanács (az új Tanács tagjainak listája az EAA honlapján megtalálható: http://eaa.elte.hu/administration_council.html) választotta meg az EAA 2016 és 2018 között működő Bizottságát (Board): Prof. Nicholas Mascie-Taylor (Cambridge, Nagy Britannia) – elnök, Prof. Jesper L. Boldsen (Odense, Dánia) – alelnök, Prof. Erksin Gulec (Ankara, Törökország) – alelnök, Prof. Michael Hermanussen (Altenhof, Németország) – alelnök, Prof. Maria Kaczmarek (Poznan, Lengyelország) – alelnök, Prof. Pilar Montero (Madrid, Spanyolország) – pénztáros, Prof. Esther Rebato (Bilbao, Spanyolország) – helyettes pénztáros, Zsákaai Annamária (Budapest) – titkár, Prof. Noel Cameron (Loughborough, Nagy Britannia) – titkárhelyettes.

Az EAA Tanácsa és Bizottsága javaslatai alapján az EAA Közgyűlése megszavazta a Társaság alapszabályainak számos módosítását. Ennek megfelelően többek között változnak a tagdíjak és a befizetés módja, a vezetőség választásának számos szabálya és a megválasztott vezetőség megbízása kezdetének időpontjai és tartama. Az új alapszabály az EAA honlapján már megtalálható.

A kongresszuson jelentették be, hogy 2017 júliusában „Human growth and nutrition and their applications to health; applied statistical analyses” címen, Poznában (Lengyelország) Prof. Maria Kaczmarek szervezésében kerül az EAA 2. Nyári Iskolája (EAA Summer School 2017) megrendezésre. Az iskolával kapcsolatos információk (a jelentkezés határideje, feltételei, résztvevők száma, szakmai program, stb.) szintén a Társaság honlapján érhetőek el. Szintén a kongresszuson értesülhettünk arról, hogy az EAA 22. kongresszusa (2020-ban) Vilniusban (Litvánia) kerül megrendezésre, Prof. Janina Tutkuviene szervezésében. A soron következő, 21. EAA kongresszust Odense-ben (Dánia, 2018-ban) rendezik meg, Prof. Jesper L. Boldsen elnökletével, a kongresszusról először 2017 őszén olvashatunk majd részletesebb információt az EAA honlapján.

Zsákai Annamária

**A MAGYAR BIOLÓGIAI TÁRSASÁG
EMBERTANI SZAKOSZTÁLYÁNAK MŰKÖDÉSE
A 2016. ÉVBEN**

383. szakülés, 2015. november 25.

Farkas L. Gyula (Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék, Szeged): *Megemlékezés dr. Balogh Béláról, a tudós tanárról, születésének 125. évfordulóján.*

Utczás Katinka¹, Zsákai Annamária¹, Muzsnai Ágota², Bodzsár Éva¹ (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék, Budapest, ²Gyermek Endokrinológiai Szakrendelés, Szent János Kórház és Észak-budai Egyesített Kórházak, Budapest): *Radiológiai, ultrahangos és antropometriai csontéletkor-bebecslések összehasonlító elemzése.*

László Orsolya¹, Paja László² (¹Magyar Nemzeti Múzeum, Régészeti Feltárási és Leletfeldolgozási Főosztály, Budapest, ²Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék, Szeged): *„Pengeélen”: erőszakos cselekedetek nyomai a Perkáta-Nyúli dűlő rác népességében.*

Szeniczey Tamás^{1,2}, Hajdu Tamás^{1,2}, Pap Ildikó² (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék, Budapest, ²Magyar Természettudományi Múzeum, Embertani Tár, Budapest): *Sassovivo (Umbria, Olaszország) középkori kolostorában feltárt embertani anyag vizsgálata – előzetes eredmények.*

384. szakülés, 2016. február 22.

Zsákai Annamária¹, Biri Beáta², Utczás Katinka¹, Bodzsár Éva¹ (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék, Budapest, ²Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Biokémiai Tanszék, Budapest): *A hormonális státusz és a testszírosság a menopauzális átmenet idején.*

Barkáts Norbert, Zsákai Annamária (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék, Budapest): *A hosszú tenyérizom és az izomerő.*

Susa Éva¹, Szabolcsi Zoltán², Dudás Eszter¹ (¹Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek, Budapesti Orvosszakértői Intézet, Antropológia Laboratórium, ²Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek, Budapesti Orvosszakértői Intézet, DNS Laboratórium): *A Margit hídnál előkerült csontmaradványok vizsgálatának eredményei.*

385. szakülés, 2016. június 20.

Farkas L. Gyula (Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék, Szeged): *Megemlékezés dr. K. Zoffmann Zsuzsannáról.*

Hajdu Tamás^{1,2}, Bernert Zsolt², Julia I. Giblin³, Kulcsár Gabriella⁴, Köhler Kitti⁴, Szeverényi Vajk⁴, Tóth Gusztáv⁵, László Orsolya⁶, Gyenis Gyula¹, Kiss Viktória⁴ (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék, Budapest, ²Magyar Természettudományi Múzeum, Embertani Tár, Budapest, ³Quinnipiac University Hamden, CT, USA, ⁴MTA, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Régészeti Intézet, Budapest, ⁵Archaikon Bt., Pomáz, ⁶Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest): *Érd-Hosszúföldek középső bronzkori embertani leleteinek újabb vizsgálati eredményei.*

Szeniczey Tamás^{1,2}, Vida Tivadar³, Kendra Sirak⁴, Daniel Fernandes⁵, Ron Pinhasi⁵, Marcsik Antónia⁶, Hajdu Tamás^{1,2} (¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék, Budapest, ²Magyar Természettudományi Múzeum, Embertani Tár, Budapest, ³Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Régészettudományi Intézet, Ós- és Koratörténeti Régészeti Tanszék, Budapest, ⁴Emory University, Department of Anthropology, Atlanta, USA, ⁵University College Dublin, School of Archaeology, Dublin, Írország, ⁶Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Biológiai Intézet, Embertani Tanszék, Szeged): **Kölked-Feketekapu „A” lelőhely kora avar kori sírjainak embertani vizsgálati eredményei.**

Utczás Katinka¹, Zsákai Annamária², Bodzsár Éva² (¹Testnevelési Egyetem, Teljesítmény-Élettani Laboratórium, Budapest, ²Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék, Budapest): **Csontéletkorbecslés antropometriai adatokkal.**

386. szakülés, 2016. október 24.

Rácz Piroska, Szücsi Frigyes (Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár): **Nagyvenyim-Munkácsy utca – Fűzfa utca avar kori temetője.**

Farkas L. Gyula, Molnár Erika (Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Biológiai Intézet, Embertani Tanszék, Szeged): **Megjegyzések a Kecskemét környéki etnikai vizsgálatokkal kapcsolatban.**

Dudás Eszter¹, Susa Éva¹, Szabolcsi Zoltán² (¹Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek, Budapesti Orvosszakértői Intézet, Antropológia Laboratórium, Budapest, ²Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek, Budapesti Orvosszakértői Intézet, DNS Laboratórium, Budapest): **Ágner Gyula főhadnagy személyazonosítása.**

387. szakülés, 2016. december 12.

Farkas L. Gyula (Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék, Szeged): **Megemlékezés dr. Wenger Sándor antropológusról születésének 100. évfordulóján.**

Bodzsár Éva, Fehér Virág Piroska, Zsákai Annamária (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Embertani Tanszék): **A női nemi hormonok szintje és a testzsírosság kapcsolata pubertáskorú leányoknál.**

Pintér Zoltán¹, Pósa Anikó², Varga Csaba², Horváth István³, Palkó András⁴, Pálfi György¹ (¹Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék, Szeged, ²Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Élettani, Szervezetani és Idegtudományi Tanszék, Szeged, ³Diagnoscan Magyarország Kft., – Szeged, Szeged, ⁴Szegedi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Radiológiai Klinika, Szeged): **Abdominális zsírrakkumuláció az antropometria tükrében – az SZTE Embertani Tanszékén végzett obezitás vizsgálatok újabb eredményei.**

Váradai Orsolya Anna^{1,2}, Kecskeméti Anita², Spekker Olga¹, Molnár Erika¹, Bereczki Zsolt¹, Szekeres András², Vágvolgyi Csaba², Pálfi György¹ (¹Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Embertani Tanszék, Szeged, ²Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar, Mikrobiológiai Tanszék, Szeged): **Mycobacterium tuberculosis complex fertőzés lipid biomarker alapú kimutatása.**

Szikossy Ildikó (Magyar Természettudományi Múzeum, Embertani Tár, Budapest): **Trend vagy kivétel? Gondolatok az emberi maradványok bemutatásáról a Museum of Man (San Diego) kiállításán.**

A 385. szakülésen Gyenis Gyula röviden megemlékezett Bartucz Lajos halálának 50. évfordulójáról. Bartucz professzor 1966. június 4-én hunyt el, 3 héttel az egy éves alkotói szabadsága lejárta előtt. Ez idő alatt bejezte a magyar humán paleopatológia alapvető könyvének a kéziratát, amely már a halála után jelent meg „A praehistorikus trepanáció és orvostörténeti vonatkozású sírleletek” címmel (Országos Orvostörténeti Könyvtár, Budapest, 1966).

Évinger Sándor

